

Περὶ τῆς Περιτομῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

«Καὶ ὅταν συμπληρώθηκαν οἱ ὀκτῶ μέρες γιὰ νὰ γίνει ἡ περιτομὴ τοῦ παιδιοῦ, ὀνομάστηκε Ἰησοῦς, ὅπως εἶχε ἤδη ὀνομαστεῖ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, πρὶν ἀκόμη συλληφθεῖ στὴν κοιλία τῆς μητέρας του» (Λουκᾶς 2:21).

«Χριστοῦ περιτμηθέντος, ἐτμήθη νόμος. Καὶ τοῦ νόμου τμηθέντος, εἰσήχθη χάρις»

1. Προοίμιο: Ἡ 1η Ἰανουαρίου εἶναι ἡ Δεσποτικὴ Γιορτὴ τῆς Περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ, ποὺ γιορτάζει ἓνα γεγονός ποὺ ἔγινε ὀκτῶ μέρες μετὰ τὴν κατὰ σάρκα γέννησή του καὶ κατὰ τὸ ὁποῖο πῆρε τὸ ὄνομά του Ἰησοῦς (=Σωτήρας). Ἡ Γιορτὴ αὐτὴ συνδέει τὴν Δεσποτικὴ Γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων, δῆλ. τῶν Γενεθλίων τοῦ Χριστοῦ (25 Δεκεμβρίου), μὲ τὴν Δεσποτικὴ Γιορτὴ τῶν Θεοφανείων ἢ Φώτων, δῆλ. τῆς Βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ (6 Ἰανουαρίου), καὶ ἀποτελεῖ μαζί τους τὴν λεγόμενη ἑορταστικὴ περίοδο τοῦ Δωδεκαημέρου.

Ἀρχικὰ, οἱ τρεῖς αὐτὲς Δεσποτικὲς Γιορτὲς τοῦ Δωδεκαημέρου

συμπεριλαμβάνονταν σὲ μία καὶ ἀρχαία γιορτή, τὴν Γιορτὴ τῶν Θεοφανείων (6 Ἰανουαρίου), τῆς ὁποίας κεντρικὸ θέμα ἦταν ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐπιλογή τῆς ἡμερομηνίας 6 Ἰανουαρίου γιὰ τὴν Γιορτὴ αὐτὴ φαίνεται ὅτι ὀφειλόταν, στὸ ὅτι ἦταν ἤδη ἡμέρα γιορτῆς στὸ παλαιὸ ρωμαϊκὸ ἡμερολόγιο, ὡς ἡμέρα τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου (ἴσης ἡμέρας καὶ νύχτας), ἀπὸ τὴν ὁποία ἀρχίζει νὰ μεγαλώνει ἡ ἡμέρα καὶ νὰ μικραίνει ἡ νύχτα.

Οἱ ρωμαῖοι εἰδωλολάτρες γιόρταζαν τὰ γενέθλια τοῦ ἀήττητου ὄρατοῦ ἡλίου, ὡς τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς ποὺ στηρίζει τὴν φυσικὴ ζωὴ στὸν κόσμο. Οἱ Χριστιανοὶ ἀντιμετώπισαν αὐτὴν τὴν πρόσκληση, γιορτάζοντας τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο καὶ προβάλλοντας τὸν Χριστὸ σὰν τὸν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης, ποὺ μεταδίδει τὸ ἄκτιστο θεῖο Φῶς τοῦ ἐνὸς Θεοῦ «ἐν Τριάδι» καὶ φωτίζει κάθε ἄνθρωπο ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμο. Ἀργότερα, ἐπικράτησε ἡ 25ῆ Δεκεμβρίου ὡς ἡ ἡμέρα τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου καὶ τῆς γιορτῆς τῶν γενεθλίων τοῦ ὄρατοῦ ἡλίου. Ἡ ἀπάντηση τῶν χριστιανῶν στὴ νέα αὐτὴ εἰδωλολατρικὴ πρόκληση ἦταν ἡ μεταφορὰ τῆς Γιορτῆς τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στὴν ἡμερομηνία αὐτή,[1] ἐνῶ ἡ 6ῆ Ἰανουαρίου παρέμεινε πλέον ὡς ἡ Γιορτὴ τῆς Βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Γιορτὴ τῆς Περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ ἀκολούθησε λογικὰ τὴν Γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων, ὀκτὼ μέρες μετὰ.

Ὁ Λόγος περὶ τῆς Περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγάλου πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης (660-740), γνωστοῦ ἀπὸ τὸ ὑμνολογικὸ καὶ κηρυγματικὸ ἔργο του ποὺ ἀκολουθεῖ, μᾶς ἐξηγεῖ τὴν ἰδιαίτερη σημασία τῆς Δεσποτικῆς αὐτῆς Γιορτῆς, ἡ ὁποία ἐντάσσεται μέσα στὸ ὅλο ἔργο τῆς ἀποκάλυψης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας μας, ποὺ ἐπιτέλεσε ὁ ἐνσαρκωθεὶς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος καὶ Λυτρωτὴς μας Ἰησοῦς Χριστός. Ἐπειδὴ ὁ Λόγος αὐτὸς εἶναι ἐννοιολογικὰ πάρα πολὺ πυκνός, τὸν παρουσιάζουμε ἀναλυτικότερα καὶ ἐπεξηγηματικὰ στὴν παροῦσα μεταγλώττιση.

2. Οἱ Δεσποτικὲς Γιορτὲς καὶ τὰ Γεγονότα τοῦ Βίου τοῦ Χριστοῦ: Ἀρχίζει ὁ ἅγιος Ἀνδρέας μὲ τὴν ἐπισήμανση ὅτι «εἶναι καλὸ καὶ θεάρεστο νὰ δοξάζουμε τὸν Θεὸ καὶ νὰ γιορτάζουμε γιὰ ὅλα ὅσα ἔκανε ὁ Σωτὴρας μας Χριστὸς, γιατί τὰ ἔκανε σὰν Θεάνθρωπος καὶ ὄχι σὰν ἀπλὸς ἄνθρωπος». Ὅλα ὅσα ἔκανε ὁ Χριστός, λέει ὁ ἅγιος, «ἀποτελοῦν ἐκπληκτικὰ θαύματα, γιατί ἔχουν θεανθρωπικὴ βάση καὶ θεανθρωπικὸ χαρακτήρα. Γι' αὐτὸ εἶναι καὶ μοναδικὰ καὶ σωτήρια. Καὶ δὲν θὰ μποροῦσαν τὰ γεγονότα αὐτὰ νὰ ἦσαν διαφορετικά! Γιατί ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, ποὺ ἔγινε καὶ ἄνθρωπος ἀληθινός». Τὰ ἔκανε αὐτὰ, γιατί ἤθελε «νὰ φανερωθεῖ στοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν ἀποξενωθεῖ ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸν ἀγνοοῦσαν καὶ νὰ ὑπομείνει σὰν ἄνθρωπος ἀληθινὸς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα, ὥστε νὰ ἐκτελέσει

ὅλα τὰ παραγγέλματα τοῦ θείου νόμου ποὺ εἶχαν δοθεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸ στὸν ἄνθρωπο, μὲ ἀπώτερο σκοπὸ νὰ δώσει ἀντὶ γιὰ αὐτὰ ἄλλα καλλίτερα καὶ τελειότερα (ἀντιδώσειεν)».

Τὸ ρῆμα «ἀντιδίδω», ποὺ χρησιμοποιεῖται ἐδῶ ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἄνδρέα Κρήτης, χαρακτηρίζει ὅλο τὸ ἔργο (τὴν κατὰ σάρκα οἰκονομία) τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι μία σωτήρια ἀντίδοση. Μὲ τὴν ἐνανθρώπησή του, πῆρε ὁ Θεὸς ὅλα ὅσα ἔχουμε καὶ τὰ ἀντάλλαξε ὅλα μὲ ἄλλα δικά του, ποὺ εἶναι γεμάτα μὲ χάρη καὶ ἀλήθεια.

Τὸ ἤθελε καὶ τὸ ἔκανε αὐτὸ ἀπὸ φιλανθρωπία, γιατί ἔτσι μόνο θὰ ἀποκαθιστοῦσε τὸν ἄνθρωπο στὴν πραγματικὴ καὶ φυσικὴ του κατάσταση, ὅπως τὸν εἶχε ἀρχικὰ πλάσει ὁ ἴδιος ὡς Θεὸς ἀληθινός. Ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ ἦταν τὸ ἀντίδοτο τοῦ Θεοῦ στὴν ἀποστασία τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τὸν ἔκανε τὸν ἄνθρωπο νὰ χάσει τὸ δρόμο του καὶ νὰ ἀποξενωθεῖ ἀπὸ τὴ θεία χάρη. Ἔγινε ἄνθρωπος ὁ Θεὸς, γιὰ νὰ θεοποιήσει τοὺς ἀνθρώπους με τὴν θεανθρώπινη ὑπόστασή του.

[\(περισσότερα...\)](#)